

PYTANIA I ODPOWIEDZI-PREZYDENCJA

Kiedy narodziła się Prezydencja?

Jej rodowód sięga czasów powstania pierwszych struktur przyszłej Unii Europejskiej. Chodzi tu o Europejską Wspólnotę Węgla i Stali (EWWiS) powołaną do życia w 1951 roku – w tej organizacji zrzeszającej początkowo tylko 6 państw po raz pierwszy objawiła się Prezydencja (każde państwo członkowskie przewodziło Radzie EWWiS kolejno przez 3 miesiące).

Czym jest Prezydencja?

Kształtuje ją bardziej praktyka niż traktaty, w których Prezydencja nie jest wyszczególniona jako odrębny organ, więc Prezydencja nie stanowi skonkretyzowanej instytucji w Unii Europejskiej. W Polskim tłumaczeniu traktatów słowo „Prezydencja” funkcjonuje niezależnie i nie należy go mylić z przewodnictwem czy przewodzeniem (przewodniczenie Radzie Unii Europejskiej wchodzi w skład obowiązków Prezydencji i nie jest jej jedynym elementem).

Dlaczego Prezydencja nie jest organem Unii?

Wiązałyby się z tym konieczność przypisania jej konkretnych struktur i zadań. Konieczne byłoby określenie jej wzajemnych relacji z pozostałymi organami Unii Europejskiej oraz zdefiniowanie aktów prawnych, na podstawie których miałyby funkcjonować. Konieczne byłoby też umiejscowienie jej w ramach ważności struktur Unii. Prezydencja jest określonym zbiorem kompetencji, funkcji i zadań, które nie wymagają ścisłej hierarchizacji w ramach samej Unii. Chodzi tu o to, aby przez 6 miesięcy (tyle aktualnie trwa Prezydencja każdego z państw) państwo sprawujące Prezydencję miało możliwość wpływania na politykę wewnątrz Unii, bez konieczności dublowania instytucji, sporów kompetencyjnych czy prawnych.

Dlaczego Prezydencja jest tak ważna?

Pierwszym powodem jest niewątpliwie prestiż z niej wynikający. Jednocześnie bardziej angażuje państwo ją sprawujące w funkcjonowanie Unii. Państwo pełniące Rezydencję wpływa też na pozostałe 26 państw Unii, stawia przed nimi zadania, formułuje pytania i problemy, jednocześnie proponując dla nich jakieś rozwiązania. Wreszcie skupia uwagę pozostałych państw członkowskich na problemach i zagadnieniach najbardziej to Państwo interesujących.

Jakie zmiany w Prezydencji przyniósł Traktat Lizboński?

Wcześniej (do 2009r.) państwo pełniące Prezydencję przewodniczyło Radzie Europejskiej – na mocy przepisów traktatu powołano wybieralnego stałego przedstawiciela –Przewodniczącego Rady UE (kadencja 2,5 roku) - aktualnie Herman van Rompuy. Jednocześnie część stanowisk obsadzanych w ramach Prezydencji również została zastąpiona organami o kadencji dłuższej niż 6 miesięcy – celem tego rozwiązania było zminimalizowanie wpływu tak częstej rotacji na pracę tych instytucji, a także usprawnienie ich działania. Powstał również urząd Wysokiego Przedstawiciela Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, którego zadaniem jest kierowanie Radą ds. Zagranicznych (de facto jest to aktualnie organ odpowiedzialny za reprezentowanie Unii na arenie międzynarodowej).

Jaką rolę pełni Wysoki Przedstawiciel ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa?

Aktualnie funkcję tę pełni Brytyjka Catherine Ashton. Poza reprezentowaniem Unii w stosunkach międzynarodowych (za pomocą Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych – jest to rodzaj korpusu dyplomatycznego Unii) przewodniczy ona jednemu ze składów Rady Unii Europejskiej (jest to ten sam organ, którego przewodniczącego przed Lizboną obsadzało państwo pełniące Prezydencję). Przewodnictwo nad pozostałymi składami (m.in. Rada ds. Ogólnych, Rada ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, Rada ds. Ochrony Środowiska) obejmują przedstawiciele państwa pełniącego Prezydencję. Jedną z najważniejszych kompetencji Wysokiego Przedstawiciela jest prowadzenie Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony UE, zgodnie z założeniami przyczynia się on (przez swoje propozycje) do opracowania tej polityki i odpowiada za jej realizację (działa z upoważnienia Rady) co w znacznym zakresie zmieniło pozycję Prezydencji w tym obszarze.

Ministerstwo Obrony Narodowej
Departament Prasowo Informacyjny
newsroom@mon.gov.pl
+48 22 6840-230

Europejska Służba Działań Zewnętrznych (*European External Action Service*)

Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) została powołana na mocy Traktatu z Lizbony. Jest to europejska dyplomacja, podlegająca Wysokiej Przedstawiciel ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa. Służba ta usprawni prowadzenie Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE w stosunku do krajów trzecich, wspierając dyplomację 27 państw członkowskich UE oraz Komisję. Rada ds. Ogólnych przyjęła jednomyślnie w dn. 26 lipca 2010 r. decyzję ws. organizacji i funkcjonowania ESDZ. Polska podkreślała od początku negocjacji konieczność zachowania równowagi geograficznej w procesie rekrutacji do Służby i postulat ten znalazł odzwierciedlenie w zapisach decyzji. Przestrzeganie tej zasady będzie monitorowane - w wyniku działań m.in. Polski, Wysoki Przedstawiciel będzie zobowiązany co roku prezentować stan zatrudnienia w Służbie, który będzie oceniany przez Ministrów Spraw Zagranicznych oraz Parlament Europejski. W przyjętym przez państwa członkowskie projekcie decyzji znalazło się ponadto, szereg rozwiązań, o które wносиła m.in. Polska. ESDZ będzie odrębną instytucją podlegającą Wysokiej

Przedstawiciel, która będzie sprawowała nad nią bezpośrednie zwierzchnictwo, m.in. poprzez nadzór nad delegacjami UE i mianowanie personelu ESDZ. Wszyscy pracownicy nowej Służby, zarówno ci pochodzący ze służb dyplomatycznych państw członkowskich, jak i z instytucji unijnych, będą traktowani w równy sposób – jeśli chodzi o warunki wynagrodzenia, awansu czy wykonywanych zadań. W ESDZ będzie zachowana zasada rotacji personelu, co zapewni wymianę wiedzy i doświadczeń. ESDZ będzie również ściśle współpracowała z dyplomacjami państw członkowskich, monitorując jednocześnie wymiar zewnętrzny działań pozostających w zakresie kompetencji Komisji Europejskiej (tj. np. polityka handlowa czy implementacja polityki rozwojowej).

ESDZ zainicjowała działanie symbolicznie w rocznicę wejścia w życie Traktatu z Lizbony tj. 1 grudnia 2010 r.

W początkowym okresie, Służba liczy ok. 3600 osób na stanowiskach dyplomatycznych (w tym ok. 1600 w centrali i ok. 2000 na placówkach), wywodzących się z dyplomacji państw członkowskich UE oraz z dwóch instytucji europejskich: Sekretariatu Generalnego Rady oraz Komisji. Udział dyplomatów z państw członkowskich w ESDZ będzie się zwiększał stopniowo, osiągając w 2013 r. proporcję 1/3 personelu ESDZ. Szacuje się, że jej liczebność będzie porównywalna z korpusem dyplomatycznym dużych państw członkowskich UE i w przyszłości stanie się jedną z największych dyplomacji na świecie. Najważniejszymi, kierowniczymi stanowiskami w centrali ESDZ są: Wykonawczy Sekretarz Generalny oraz jego dwóch zastępców, Dyrektor Generalny ds. Operacyjnych, odpowiadający za budżet oraz 6 dyrektorów zarządzających mających pod swoją pieczę pionosy regionalne (Bliski Wschód i Południowe Sąsiedztwo; Rosję i Wschodnie Sąsiedztwo oraz Bałkany Zachodnie; Afrykę; Ameryki; Azję) oraz te zajmujące się tematyką wielostronną. Schemat organizacyjny może ulegać modyfikacjom, a jego ostateczny kształt będzie zależał od praktyki funkcjonowania ESDZ.

We wrześniu 2010 r. Wysoka Przedstawiciel C.Ashton ogłosiła swoje decyzje co do pierwszych nominacji w ESDZ, czyli stanowisk szefów delegatur UE w rotacji 2010. Z 29 stanowisk większość przypadła kandydatom z instytucji europejskich, głównie Komisji. Polscy kandydaci, którzy wygrali konkurs pochodzili zarówno z Ministerstwa Spraw Zagranicznych (amb. Joanna Wronecka – Jordania), jak i z Komisji (amb. Tomasz Kozłowski – Korea Południowa). Wysoka Przedstawiciel ogłosiła już nominacje na najwyższe stanowiska w Służbie. Sekretarzem Generalnym ESDZ został Francuz Pierre Vimont, natomiast Dyrektorem Operacyjnym ds. Administracji i Budżetu Irlandczyk David O'Sullivan. Zastępcą Sekretarza Generalnego ds. politycznych została Niemka Helga Schmidt, a Zastępcą Sekretarza Generalnego ds. instytucjonalnych Polak Maciej Popowski.

Z dn. 1 stycznia 2011 r. personel ESDZ przejął również przewodnictwo w grupach roboczych Rady podlegających Wysokiej Przedstawiciel.

Jakie są główne cele Prezydencji?

Można wyróżnić 4 podstawowe pola działania Prezydencji (a przez to również i państwa, które ją pełni). Są to: planowanie, zarządzanie, mediacja i reprezentowanie. Zawiera się to w ustaleniu zdań, priorytetów i hierarchii spraw ważnych do zrealizowania w ciągu 6 miesięcy Prezydencji. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na problematykę i działania swojego poprzednika i następcy w ramach Prezydencji (przez Polską sprawują ją Węgry a po nas Cypr i w kolejności po nim Dania). Na tym polu konieczna jest współpraca między państwami wymieniającymi się na fotelu Prezydencji – konieczna jest spójna kontynuacja i ewentualne płynne przejście do innych aspektów polityki Unii (w zakresie zainteresowań państwa obejmującego Prezydencję).

Jakie są priorytety Polski w perspektywie objęcia przez nasz kraj Prezydencji?

- wzmocnienie rynku wewnętrznego Unii (konkurencyjność, relacje między państwami członkowskimi, przepływ towarów, kapitału i usług);
- polityka surowcowa i bezpieczeństwo energetyczne (solidarne działanie w celu zabezpieczenia dostępu do surowców);
- rozwój Partnerstwa Wschodniego (wsparcie polityczne, ekonomiczne – strefy wolnego handlu, współpraca gospodarcza, dobre stosunki z Rosją);
- wzmocnienie partnerstwa UE – NATO (w kontekście współpracy z USA);
- finansowanie Unii w latach 2014 – 2020 (przygotowanie do kreacji przyszłego budżetu Unii).

Co to jest trio Prezydencji?

Przywilej i jednocześnie obowiązek sprawowania Prezydencji wprowadzony został mocą Traktatu z 1957 r. ustanawiającego Wspólnoty Europejskie. Jak pokazało jednak doświadczenie okres sześciu miesięcy jest zbyt krótki, aby państwo sprawujące Prezydencję mogło skutecznie zrealizować założone cele swojego Przewodnictwa. W tej sytuacji zaczęła krystalizować się koncepcja Prezydencji grupowej, w której trzy kraje sprawujące po sobie Przewodnictwo koordynowałyby główne cele, jakie chciałyby zrealizować w dłuższym okresie, to znaczy 18. miesięcy sprawowanych przez siebie trzech kolejnych Prezydencji. Skuteczną realizację tej koncepcji zapewnić ma też założenie, że każde Trio składa się z państwa dużego i państw mniejszych, a także i to, że w każdej trójce będą kraje starej i nowej Unii.

Zgodnie z decyzją Rady Europejskiej z dnia 1 stycznia 2007, po przyjęciu Bułgarii i Rumunii do grona państw członkowskich UE ustalono nowy porządek sprawowania Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Obejmuje on obecnie 27

Państw Członkowskich i określony jest do połowy 2020 r. Pierwszymi państwami, które zrealizowały ten model były Niemcy, Portugalia i Słowenia.

Polska, rozpoczynająca Prezydencję w lipcu 2011 r., będzie pierwszym i największym państwem „naszego” Trio, w skład którego wchodzi Królestwo Danii i Republika Cypryjska.

PRZYDATNE linki

[CONSILIUM - Strona główna](#)

[Polska prezydencja - polskie przewodnictwo w Radzie UE - przygotowania](#)

[Premier](#)

[Ministerstwo Obrony Narodowej - serwis internetowy :: Strona Główna ::...](#)

[Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej](#)

[Stałe Przedstawicielstwo Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej w Brukseli](#)

[European Union - EEAS \(European External Action Service\) | Homepage](#)

[CSDP](#)

Ministerstwo Obrony Narodowej
Departament Prasowo Informatyczny
newsroom@mon.gov.pl
+48 22 6840-230